

Exempel 9. Motsägelsefull önskan om bevarad självbild och behov av hjälpmedel

Tyra är 60 år och har en svår cancersjukdom. Hon är därför inskriven i en palliativ vårdform för patienter i livets slutskede. Tyra mår inte bra då hennes buk, ben och fötter är svullna. Hon har problem att resa sig från soffan och fåtölj och känner sig trött, orkeslös och andfädd. Då hon tidigare varit en mycket aktiv person, som förutom hem och arbete ägnat sig åt sin trädgård, motionsaktiviteter samt olika handarbeten, beskriver hon sin nuvarande situation som svår.

Redan vid första mötet med arbetsterapeuten tar Tyra spontant upp att hon inte kan tänka sig att använda rullstol. "Hamnar man i rullstol är livet slut", säger hon. För att inte förlora gångförmågan går hon ut varje dag för att träna. Arbetsterapeuten gör regelbundna besök för uppföljning och åtgärder. Tyras tillstånd försämras och hon tar vid flera tillfällen upp sin avsky mot och bävan för rullstol. Samtidigt uttrycker hon en längtan efter att komma ut i trädgården, vilket hon inte längre kan. Tyra blir akut försämrad och kan inte längre förflytta sig gående. Via maken får arbetsterapeuten information om att rullstol nu kan vara aktuellt. Arbetsterapeuten tar telefonkontakt med Tyra, som bekräftar önskemålet om rullstol. Vid själva utprovningsen upplever dock arbetsterapeuten att hon egentligen inte önskar en rullstol. Detta framkommer såväl av kroppsspråket som vid förflyttningsövningarna.

1. Formulering av problemet

Både Tyra och hennes make har uppgett önskemål om rullstol. Arbetsterapeutens förskrivning av rullstol kan möjliggöra att Tyra kan förflytta sig inomhus och även komma ut i trädgården. Men samtidigt känner arbetsterapeuten en tveksamhet eftersom Tyra signalerar att hon inte är beredd att ta emot och använda en rullstol. Hur stark är hennes övertygelse om att livet är slut om man hamnar i rullstol? Vad är arbetsterapeutens etiska problem i denna situation?

2. Analys av problemet

- Behöver arbetsterapeuten stanna upp och diskutera mer med Tyra och/eller hennes make innan hon förskriver rullstolen?
- Bör förskrivning av rullstol även diskuteras i palliativa vårdteamet?
- Har arbetsterapeuten något ansvar för Tyras reaktion om hon som rullstolsburen anser att hon ska ge upp?

3. Beslut och handling

Hur skulle du handla? Och på vilket sätt kan du förklara ditt ställningstagande för Tyra och hennes make?